

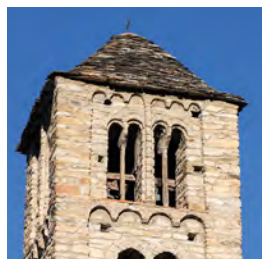
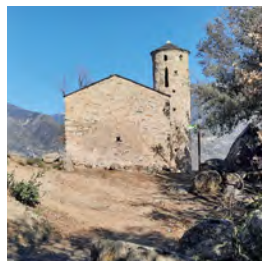
CANDIDATURA TRANSNACIONAL A
PATRIMONI MUNDIAL DE LA UNESCO

**UNA SÈRIE PATRIMONIAL
PER LA HUMANITAT**

Candidatura a Patrimoni Mundial de la UNESCO

ANDORRA - ESPANYA - FRANÇA

**UNA SERIE PATRIMONIAL
PARA LA HUMANIDAD**

Candidatura a Patrimonio
Mundial de la UNESCO

ANDORRA - ESPAÑA - FRANCIA

**UNE SÉRIE PATRIMONIALE
POUR L'HUMANITÉ**

Inscription au patrimoine
mondial de l'UNESCO

ANDORRE - ESPAGNE - FRANCE

**A HERITAGE SERIES FOR
HUMANITY**

UNESCO World Heritage
nomination

ANDORRA - SPAIN - FRANCE

CATALÀ Els testimonis materials de la construcció de l'Estat dels Pirineus: el Coprincipat d'Andorra. Repartits per Andorra, l'Alt Urgell (la Seu d'Urgell) i l'Arieja (Foix), els dotze elements d'aquesta sèrie constitueixen el testimoni, al llarg de més de mil anys d'història, d'una tradició cultural i política sense paral·lels al món. El Principat d'Andorra és l'única organització de vall de les muntanyes d'Europa que ha sobreviscut des de l'edat mitjana fins avui conservant les seves particularitats, com el cosenyeriu que va ser redefinit com a coprincipat per la Constitució de 1993.

Andorra és un estat de ple dret, el 184è de les Nacions Unides. El triangle institucional — dos coprínceps i les comunitats andorranes — ha perdurat en un mateix territori, des de fa 750 anys, en pau i neutralitat: a escala global és un fet excepcional.

Visitant els dotze monuments descobriràs una història singular que testimonia la diversitat d'aquestes comunitats i il·lustra un relat històric excepcional.

FRANÇAIS Les témoignages matériels de la construction de l'Etat des Pyrénées: La Coprincipauté d'Andorre. Répartis entre l'Andorre, l'Alt Urgell (la Seu d'Urgell) et l'Ariège (Foix), les douze éléments de cette série constituent le témoignage, sur plus de mille ans d'histoire, d'une tradition culturelle et politique sans équivalent dans le monde. La Principauté d'Andorre est la seule organisation de vallée de montagne en Europe à avoir survécu du Moyen Âge à nos jours, en préservant ses particularités, comme la coseigneurie qui a été redéfinie comme une coprincipauté par la Constitution de 1993.

L'Andorre est un État à part entière, le 184e des Nations unies. Le triangle institutionnel - deux coprinces et les communautés andorranes - perdure sur le même territoire depuis 750 ans, dans la paix et la neutralité : à l'échelle mondiale, c'est un fait exceptionnel.

En visitant les douze monuments, vous découvrirez une histoire unique qui témoigne de la diversité de ces communautés et illustre un récit historique exceptionnel.

CASTELLANO Los testimonios materiales de la construcción del Estado de los Pirineos: el Coprincipado de Andorra. Repartidos por Andorra, el Alto Urgel (Seo de Urgel) y Ariège (Foix), los doce elementos de esta serie constituyen el testimonio, a lo largo de más de mil años de historia, de una tradición cultural y política sin precedentes en el mundo. El Principado de Andorra es la única organización de valle de las montañas de Europa que ha sobrevivido desde la edad media hasta la fecha, conservando sus particularidades, como el coseñorio que se redefinió como coprincipado por la Constitución de 1993.

Andorra es un estado de pleno derecho, el 184 de las Naciones Unidas. El triángulo institucional – dos copríncipes y las comunidades andorranas – ha perdurado en un mismo territorio, desde hace 750 años, en paz y neutralidad: a escala global es un hecho excepcional.

Visitando los doce monumentos descubrirás una historia singular que atestigua la diversidad de estas comunidades e ilustra un relato histórico excepcional.

ENGLISH The material evidence of the construction of the Pyrenees State: the Co-Principality of Andorra. Spread over Andorra, Alt Urgell (Seu d'Urgell) and Ariège (Foix), the twelve elements of this series bear witness, over more than a thousand years of history, to a cultural and political tradition without parallel in the world. The Principality of Andorra is the only mountain valley organisation in Europe to have survived from the Middle Ages to the present day, preserving its particularities, such as the co-lordship which was redefined as a co-principality by the 1993 Constitution.

Andorra is a full-fledged state, the 184th in the United Nations. The institutional triangle - two co-princes and the Andorran communities - has lasted in the same territory for 750 years, in peace and neutrality: on a global scale, it is an exceptional fact.

By visiting the twelve monuments you will discover a unique story that bears witness to the diversity of these communities and illustrates an exceptional historical narrative.

Toulouse

1 Foix

1. Castell de Foix

El Castillo de Foix - Le Château de Foix - The Castle of Foix

2. Sant Joan de Caselles

3. Sant Romà de les Bons

4. Sant Martí de la Cortinada

5. Sant Climent de Pal

6. Santa Coloma

7. Zona arqueològica del Roc d'Enclar

Zona arqueològica del Roc d'Enclar - Le site archéologique du Roc d'Enclar - The archaeological site of Roc d'Enclar

8. Zona arqueològica de la Roureda de la Margineda

Zona arqueològica de la Roureda de la Margineda - Le site archéologique de la Roureda de la Margineda - The archaeological site of la Roureda de la Margineda

9. Casa de la Vall

Casa de la Vall - La Maison des Vallées - The Casa de la Vall

10. Sant Serni de Nagol

11. Sant Miquel d'Engolasters

12. Conjunt Catedralici de La Seu d'Urgell

Conjunto Catedralicio de la Seu d'Urgel - Ensemble de la cathédrale de la Seu d'Urgell - The cathedral complex of la Seu d'Urgell

FRANCE

N20

ANDORRA

ESPANYA

Barcelona

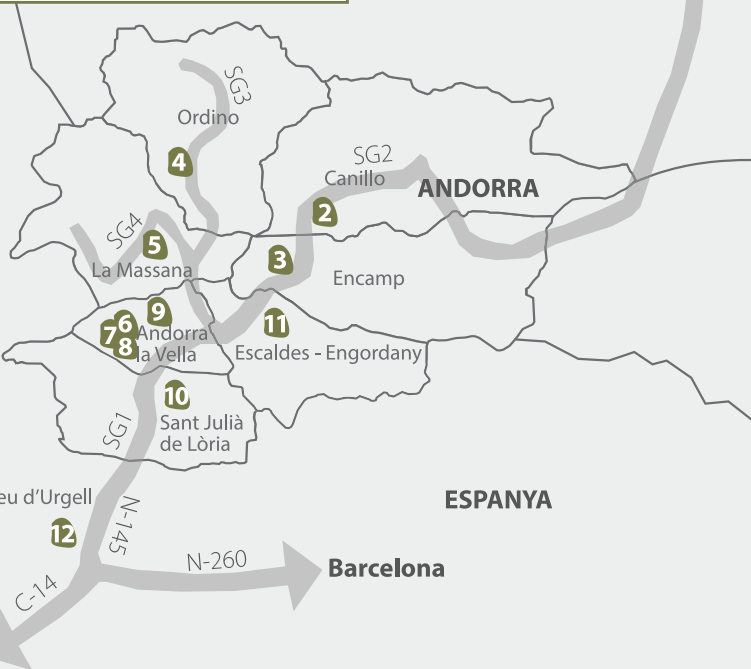
Lleida

La Seu d'Urgell

12

N-145

N-260

Château de Foix

CATALÀ Fortalesa que controlava el camí que unia Tolosa amb Barcelona a través de l'Arieja i Andorra, passant per La Seu, el castell de Foix, seu del poder del comtal, a partir de 1278 va esdevenir per als andorrans el centre de referència al nord del Pirineu. El vincle establert entre el comte de Foix i el bisbe d'Urgell, senyors d'Andorra, no es va trencar mai, fins i tot després que els comtes es van convertir en reis de França i fins i tot després que els seus drets es van transmetre al cap de l'Estat francès, avui el president de la República, copríncep d'Andorra.

FRANÇAIS Forteresse surveillant la route reliant Toulouse à Barcelone via l'Ariège et l'Andorre, en passant par La Seu, le Château de Foix, siège du pouvoir comtal, devient le centre de référence des Andorrans au nord des Pyrénées à partir de 1278. Le lien établi entre le comte de Foix et l'évêque d'Urgell, seigneurs d'Andorre, n'a jamais été rompu, même lorsque les comtes sont devenus rois de France et même lorsque leurs droits ont été transmis au chef de l'État français, aujourd'hui le président de la République, coprince d'Andorre.

CASTELLANO Fortaleza que controlaba el camino que unía Toulouse con Barcelona a través de Ariège y Andorra, pasando por La Seu, el castillo de Foix, sede del poder del comtal, a partir de 1278 pasó a ser para los andorranos el centro de referencia en el norte del Pirineo. El vínculo establecido entre el conde de Foix y el obispo de Urgel, señores de Andorra, nunca se rompió, incluso cuando los condes se convirtieron en reyes de Francia e incluso cuando sus derechos se transmitieron al jefe del estado francés, hoy el presidente de la República, copríncipe de Andorra.

ENGLISH A fortress that monitored the road linking Toulouse to Barcelona via Ariège and Andorra, passing through La Seu, the Castle of Foix, the seat of the count's power, became the centre of reference for the Andorrans in the north of the Pyrenees from 1278 onwards. The bond established between the Count of Foix and the Bishop of Urgell, lords of Andorra, was never broken, even when the counts became kings of France and even when their rights were passed on to the head of the French state, currently the President of the Republic, co-prince of Andorra.

Sant Joan de Caselles

CATALÀ Fundada a finals del segle X o principis del XI, aquesta església acull, entre altres, un Crist en majestat en estuc, una peça singular del patrimoni andorrà i pirinenc. El temple evoca una antiga organització administrativa, un quart que aplegava els pobles de l'alta vall de Canillo. Per al viatger, el seu campanar marcava el final —o l'inici— de l'alta muntanya pel camí de Foix.

FRANÇAIS Fondée à la fin du Xe ou au début du XIe siècle, cette église abrite, entre autres, un Christ en majesté en stuc, pièce unique du patrimoine andorran et pyrénéen. Le temple évoque une ancienne organisation administrative, un quart qui regroupait les villages de la haute vallée de Canillo. Pour le voyageur, son clocher marquait la fin - ou le début - de la haute montagne sur la route de Foix.

CASTELLANO Fundada a finales del siglo X o principios del XI, esta iglesia acoge, entre otros, a un Cristo en majestad en estuco, una pieza singular del patrimonio andorrano y pirenaico. El templo evoca una antigua organización administrativa, un cuarto que reunía a los pueblos del alto valle de Canillo. Para el viajero, su campanario marcaba el final –o el inicio– de la alta montaña por el camino de Foix.

ENGLISH Founded at the end of the 10th or beginning of the 11th century, this church houses, among others, a Christ in majesty in stucco, a unique piece of Andorran and Pyrenean heritage. The church evokes an ancient administrative organisation, a quarter that brought together the villages of the upper valley of Canillo. For the traveller, its bell tower marked the end - or the beginning - of the high mountain area on the Foix road.

Sant Romà de les Bons

CATALÀ Consagrada el 1164, l'església domina el poble. Durant el període d'instabilitat que va acompanyar les guerres de religió, sobre aquest promontori es va construir un dels rars testimonis de l'arquitectura defensiva a Andorra. L'element més visible en el paisatge és la torre dels Moros, però també es nota en les espitlles obertes als murs de l'església.

FRANÇAIS Consacrée en 1164, l'église domine le village. Pendant la période d'instabilité qui a accompagné les guerres de religion, l'un des rares exemples d'architecture défensive en Andorre a été construit sur ce promontoire. L'élément le plus visible dans le paysage est la Tour des Maures, mais on peut aussi l'apercevoir à travers les meurtrières des murs de l'église.

CASTELLANO Consagrada en 1164, la iglesia domina el pueblo. Durante el período de inestabilidad que acompañó a las Guerras de Religión, sobre este promontorio se construyó uno de los rars testimonios de la arquitectura defensiva en Andorra. El elemento más visible en el paisaje es la Torre de los Moros, pero también se nota en las aspilleras abiertas en los muros de la iglesia.

ENGLISH Consecrated in 1164, the church dominates the village. During the instability period that followed the Religious Wars, one of the rare examples of defensive architecture in Andorra was built on this promontory. The most visible element in the landscape is the Moors' Tower, but it is also noticeable through the loopholes in the church walls.

Sant Martí de La Cortinada

CATALÀ Al peu d'un dels camins que porten a Foix, aquesta església dels segles XI–XII va ser transformada en profunditat al segle XVII. Amb uns singulars frescos romànics i amb tota l'ornamentació d'una església parroquial, Sant Martí no va perdre mai el seu paper central per a la comunitat de la Cortinada: en són la prova els bancs amb respall abatible, que permeten mirar cap a l'altar o bé seure cara a cara per tractar la cosa pública.

FRANÇAIS Au pied de l'une des routes menant à Foix, cette église des XIe et XIIe siècles a été profondément transformée au XVIIe siècle. Avec ses fresques romanesques uniques et tous les ornements d'une église paroissiale, Sant Martí n'a jamais perdu son rôle central pour la communauté de Cortinada : les bancs à dossier rabattable en témoignent, permettant de regarder vers l'autel ou de s'asseoir face à face pour discuter des affaires publiques.

CASTELLANO Al pie de uno de los caminos que llevan a Foix, esta iglesia de los siglos XI–XII fue transformada en profundidad en el siglo XVII. Con unos singulares frescos románicos y con toda la ornamentación de una iglesia parroquial, Sant Martí nunca perdió su papel central para la comunidad de la Cortinada: son prueba de ello los bancos con respaldo abatible, que permiten mirar hacia el altar, o sentarse cara a cara para tratar la cosa pública.

ENGLISH At the foot of one of the roads leading to Foix, this 11th–12th century church was extensively transformed in the 17th century. With its unique Romanesque frescoes and all the ornamentation of a parish church, Sant Martí never lost its central role for the Cortinada community: proof of this are the benches with folding backs, which allow you to look towards the altar, or to sit face to face to discuss public affairs.

Sant Climent de Pal

CATALÀ Església d'origen romànic (XI-XII), modificada en època moderna, on es conserva una imatge de la Mare de Déu del Remei del segle XII. El seu esvelt campanar llombard destaca sobre el conjunt arquitectònic tradicional de Pal, un exemple de com eren els pobles d'Andorra, de com les comunitats han gestionat el seu territori al llarg dels segles.

FRANÇAIS Église d'origine romane (XIe-XIIe siècle), modifiée à l'époque moderne, où est conservée une image de la Vierge du Remède datant du XIIe siècle. Son clocher lombard élancé se détache de l'ensemble architectural traditionnel de Pal, exemple de ce qu'étaient les villages d'Andorre et la manière dont les communautés ont géré leur territoire au fil des siècles.

CASTELLANO Iglesia de origen románico (XI–XII), modificada en época moderna, donde se conserva una imagen de la Virgen del Remedio del siglo XII. Su esbelto campanario lombardo destaca sobre el conjunto arquitectónico tradicional de Pal, un ejemplo de cómo eran los pueblos de Andorra, de cómo las comunidades han gestionado su territorio a lo largo de los siglos.

ENGLISH Church of Romanesque origin (11th-12th century), modified in modern times, where an image of the Virgin of Remei from the 12th century is preserved. Its slender Lombard bell tower stands out against the traditional architectural ensemble of Pal, an example of how the villages of Andorra used to be, of how the communities have managed their territory over the centuries.

Santa Coloma

CATALÀ Fundada entre els segles IX i X, aquesta església preromànica amb el seu campanar cilíndric és de les poques esglésies andorranes que no va ser fundada per la comunitat, sinó que va ser construïda probablement pel bisbe d'Urgell. És, per tant, un testimoni de les tensions entre comunitats i poder a l'alta edat mitjana. El monument, magníficament preservat, domina el paisatge fragmentat d'aquest nucli de poblament.

FRANÇAIS Fondée entre le IXe et le Xe siècle, cette église préromane au clocher cylindrique est l'une des rares églises andorranes à ne pas avoir été fondée par la communauté, mais probablement construite par l'évêque d'Urgell. Elle témoigne donc des tensions entre les communautés et le pouvoir au début du Moyen Âge. Le monument, magnifiquement conservé, domine le paysage fragmenté de cette localité.

CASTELLANO Fundada entre los siglos IX y X, esta iglesia prerrománica con su campanario cilíndrico es de las pocas iglesias andorranas que no fue fundada por la comunidad, sino que fue construida probablemente por el obispo de Urgel. Es, por tanto, un testimonio de las tensiones entre comunidades y poder en la alta edad media. El monumento, magníficamente preservado, domina el paisaje fragmentado de este núcleo de poblamiento.

ENGLISH Founded between the 9th and 10th centuries, this pre-Romanesque church with its cylindrical bell tower is one of the few Andorran churches that was not founded by the community but was probably built by the bishop of Urgell. It is therefore a testimony to the tensions between communities and power in the early Middle Ages. The monument, magnificently preserved, dominates the fragmented landscape of this settlement.

Zona arqueològica del Roc d'Enclar

CATALÀ El roc d'Enclar fou fortificat en època tardoromana. Al segle IX s'hi va erigir una capella i un castell comtal. Juntament amb Bragafolls, va ser el lloc on els senyors van intentar instal·lar-se a la vall. Les tensions i les aliances entre poders feudals, però també la resistència de les comunitats per preservar les seves llibertats, van culminar amb la signatura dels pariatges entre el comte de Foix i el bisbe d'Urgell (1278 i 1288), el fonament de l'únic cosenyoriu existent al món.

FRANÇAIS Le Roc d'Enclar a été fortifié à la fin de l'époque romaine. Au IXe siècle, une chapelle et un château comtal ont été construits. Avec Bragafolls, c'est le lieu où les seigneurs ont tenté de s'installer dans la vallée. Les tensions et les alliances entre les pouvoirs féodaux, mais aussi la résistance des communautés pour préserver leurs libertés, ont abouti à la signature des paréages entre le comte de Foix et l'évêque d'Urgell (1278 et 1288), fondement de l'unique coseigneurie existant au monde.

CASTELLANO El Roc d'Enclar fue fortificado en época tardorromana. En el siglo IX se erigió una capilla y un castillo condal. Junto con Bragafolls, fue el lugar donde los señores intentaron instalarse en el Valle. Las tensiones y las alianzas entre poderes feudales, pero también la resistencia de las comunidades para preservar sus libertades, culminaron con la firma de los pariajes entre el conde de Foix y el obispo de Urgel (1278 y 1288), el fundamento del único coseñorio existente en el mundo.

ENGLISH Roc d'Enclar was fortified in late Roman times. In the 9th century, a chapel and a county castle were built. Together with Bragafolls, it was the place where the lords tried to settle in the valley. The tensions and alliances between feudal powers, but also the resistance of the communities to preserve their freedom, culminated in the signing of the Paréages between the Count of Foix and the Bishop of Urgell (1278 and 1288), the foundation of the only existing co-lordship in the world.

Zona arqueològica de la Roureda de la Margineda

CATALÀ El jaciment de la Roureda de la Margineda (XI-XIV) és l'únic testimoni d'hàbitat corresponent a les comunitats que van erigir la majoria de les esglésies medievals d'Andorra. L'organització d'aquest llogaret i el ric corpus de mobiliari descobert il·lustren la vida quotidiana de les dones i els homes que van viure en el temps dels pariatges. Abandonats en el moment de la pesta negra, els vestigis protegits per l'arbrada ens han arribat en un estat de conservació molt bo.

FRANÇAIS Le site de la Roureda de la Margineda (XIe-XIVe siècles) est le seul témoignage d'un habitat correspondant aux communautés qui ont construit la plupart des églises médiévales d'Andorre. L'organisation de ce village et le riche corpus mobilier découvert illustrent la vie quotidienne des femmes et des hommes qui y vivaient à l'époque des paréages. Abandonnés au moment de la peste noire, les vestiges, protégés par le bosquet, ont été préservés dans un très bon état de conservation.

CASTELLANO El yacimiento de la Roureda de la Margineda (XI-XIV) es el único testimonio de hábitat correspondiente a las comunidades que erigieron la mayoría de las iglesias medievales de Andorra. La organización de esta aldea y el rico corpus de mobiliario descuberto ilustran la vida cotidiana de las mujeres y hombres que vivieron en el tiempo de los pariajes. Abandonados en el momento de la peste negra, los vestigios protegidos por la arboleda nos han llegado en un muy buen estado de conservación.

ENGLISH The Roureda de la Margineda site (11th-14th centuries) is the only evidence of a habitat corresponding to the communities that built most of the medieval churches in Andorra.

The organisation of this village and the rich corpus of furnishings discovered illustrate the daily life of the women and men who lived there at the time of the Paréages. Abandoned at the time of the Black Death, the remains, protected by the grove, have been preserved in a very good state of conservation.

Casa de la Vall

CATALÀ El 1704, amb la compra de l'antiga casa Busquets (XVI), el Consell General va ocupar un nou edifici, el més gran d'Andorra, per reunir-se i com a seu del tribunal d'apel·lació. Modificat i embellit, es va convertir en el Palau de les Valls, contrapartida rural del castell i de la catedral, símbol de la creixent autonomia del país. Substituint per l'edifici contemporani que s'ha construït al costat, la Casa encara simbolitza l'antiguitat de l'assemblea i conserva el seu paper cerimonial durant els actes tradicionals i protocol·laris.

FRANÇAIS En 1704, avec l'achat de l'ancienne maison Busquets (XVI), le Conseil général occupe un nouveau bâtiment, le plus grand d'Andorre, pour se réunir et comme siège de la cour d'appel. Modifiée et embellie, elle devient le Palais des Vallées, contrepartie rurale du château et de la cathédrale, symbole de l'autonomie croissante du pays. Remplacée par le bâtiment contemporain voisin, la Maison symbolise toujours l'ancienneté de l'assemblée et conserve son rôle cérémoniel lors des actes traditionnels et protocolaires.

CASTELLANO En 1704 con la compra de la antigua casa Busquets (XVI), el Consell General ocupó un nuevo edificio, el mayor de Andorra, para reunirse y como sede del tribunal de apelación. Modificado y embellecido, se convirtió en el Palacio de los Valles, contrapartida rural del castillo y de la catedral, símbolo de la creciente autonomía del país. Sustituido por el edificio contemporáneo que se ha construido al lado, la Casa todavía simboliza la antigüedad de la asamblea y conserva su papel ceremonial durante los actos tradicionales y protocolarios.

ENGLISH In 1704, with the purchase of the old Busquets house (XVI), the General Council occupied a new building, the largest in Andorra, to meet and as the seat of the court of appeal. Modified and embellished, it became the Palace of the Valleys, the rural counterpart of the castle and the cathedral, a symbol of the country's growing autonomy. Replaced by the contemporary building next door, the House still symbolises the antiquity of the assembly and retains its ceremonial role during traditional and protocolary acts.

Sant Serni de Nagol

CATALÀ Consagrada el 1055, aquesta modesta església s'alça al marge d'un territori que, avui com a l'edat mitjana, uneix diversos llocs d'habitatge. Per la seva situació, al capdamunt d'una carena, el seu campanar-muralla forma part d'un espectacular paisatge mineral que la fa visible des de tota la vall de Sant Julià. Ocasionalment oberta al culte, conserva la seva rústega autenticitat.

FRANÇAIS Consacrée en 1055, cette modeste église se dresse en bordure d'un territoire qui, aujourd'hui comme au Moyen Âge, relie plusieurs lieux de résidence. De par sa situation, au sommet d'une crête, son clocher-mur s'inscrit dans un paysage minéral spectaculaire qui la rend visible de toute la vallée de Sant Julià. Parfois ouverte au culte, elle conserve son authenticité rustique.

CASTELLANO Consagrada en 1055, esta modesta iglesia se alza al margen de un territorio que, hoy como en la edad media, une varios lugares de vivienda. Por su situación, en lo alto de una cresta, su campanario-muralla forma parte de un espectacular paisaje mineral que la hace visible desde todo el valle de Sant Julià. Ocasionalmente abierta al culto, conserva su rústica autenticidad.

ENGLISH Consecrated in 1055, this modest church stands on the edge of a territory that, today as in the Middle Ages, links several places of residence. Due to its location, on top of a ridge, its bell tower-wall forms part of a spectacular mineral landscape that makes it visible from all over the valley of Sant Julià. Occasionally open for worship, it retains its rustic authenticity.

Sant Miquel d'Engolasters

CATALÀ Amb un campanar sobredimensionat en relació amb les proporcions estretes de la nau, l'església de Sant Miquel sobrevola la vall més poblada d'Andorra i, per altra banda, domina un altiplà agrari a 1.500 m d'altura. Aquesta església del segle XII, construïda per donar servei a un hàbitat medieval dispers, va tenir una evolució particular. Abandonada pels seus habitants, ara vigila una zona d'estiueig on se celebra la festa de Sant Miquel, dia a partir del qual el bestiar comunitari pot anar a pasturar a la muntanya.

FRANÇAIS Avec un clocher surdimensionné par rapport aux proportions étroites de la nef, l'église de Sant Miquel surplombe la vallée la plus peuplée d'Andorre et, d'autre part, domine un plateau agricole à 1 500 mètres d'altitude. Cette église du XIIe siècle, construite pour desservir un habitat médiéval dispersé, a connu une évolution particulière. Abandonnée par ses habitants, elle veille aujourd'hui sur une zone de villégiature estivale où se déroule la fête de Sant Miquel, le lendemain de laquelle le bétail de la communauté peut paître sur la montagne.

CASTELLANO Con un campanario sobredimensionado en relación con las proporciones estrechas de la nave, la iglesia de Sant Miquel sobrevuela el valle más poblado de Andorra y, por otra parte, domina una meseta agraria a 1.500 m de altura. Esta iglesia del siglo XII, construida para dar servicio a un disperso hábitat medieval, tuvo una evolución particular. Abandonada por sus habitantes, ahora vigila una zona de veraneo donde se celebra la fiesta de Sant Miquel, día a partir del cual el ganado comunitario puede ir a pastar en la montaña.

ENGLISH With an oversized bell tower in relation to the narrow proportions of the nave, the church of Sant Miquel overlooks the most populated valley in Andorra and, on the other hand, dominates an agricultural plateau at an altitude of 1,500 metres. This 12th century church, built to serve a scattered medieval habitat, had a particular evolution. Abandoned by its inhabitants, it now watches over a summer holiday area where the festival of Sant Miquel is held, the day after which the community livestock can graze on the mountain.

Conjunt Catedralici de La Seu d'Urgell

CATALÀ El conjunt catedralici de la Seu d'Urgell va néixer al segle VI. El temple actual, construït al segle XII, és considerat com una de les grans fites de l'art romànic català. És el centre de culte del bisbat més gran de Catalunya i el referent espiritual dels andorrans, però simbolitza, sobretot des del 1278 i sense interrupció, la seu oficial del cosenyor episcopal. Es troba a la cruïlla de les principals vies de comunicació transpirenques que, des de Foix, travessaven Andorra i entraven a la Seu d'Urgell després de passar pel portal d'Andorra, encara obert al nord de la vila medieval.

FRANÇAIS L'ensemble de la cathédrale de la Seu d'Urgell remonte au VIe siècle. L'église actuelle, construite au XIIe siècle, est considérée comme l'un des grands monuments de l'art roman catalan. Elle est le centre de culte du plus grand évêché de Catalogne et la référence spirituelle des Andorrans, mais surtout, depuis 1278 et sans interruption, elle symbolise le siège officiel du coseigneur épiscopal. Elle est située au carrefour des principales voies de communication transpyrénéennes qui, depuis Foix, traversaient l'Andorre et entraient à la Seu d'Urgell après avoir franchi la porte d'Andorre, toujours ouverte au nord de la ville médiévale.

CASTELLANO El conjunto catedralicio de la Seo de Urgel nació en el siglo VI. El actual templo, construido en el siglo XII, está considerado como uno de los grandes hitos del arte románico catalán. Es el centro de culto del obispado más grande de Cataluña y el referente espiritual de los andorranos, pero simboliza, sobre todo, desde 1278 y sin interrupción, la sede oficial del coseñor episcopal. Se encuentra en el cruce de las principales vías de comunicación transpirenaicas que, desde Foix, atravesaban Andorra y entraban en la Seo de Urgel después de pasar por el portal de Andorra, todavía abierto al norte de la villa medieval.

ENGLISH The cathedral complex of La Seu d'Urgell dates back to the 6th century. The current church, built in the 12th century, is considered one of the great landmarks of Catalan Romanesque art. It is the centre of worship of the largest bishopric in Catalonia and the spiritual reference point of the Andorrans, but above all, since 1278 and without interruption, it has symbolised the official seat of the episcopal co-lord. It is located at the crossroads of the main trans-Pyrenean communication routes which, from Foix, crossed Andorra and entered La Seu d'Urgell after passing through the gateway of Andorra, still open at the north of the mediaeval town.

Govern d'Andorra

Liberté • Égalité • Fraternité

RÉPUBLIQUE FRANÇAISE